

Helsingfors/Mariehamn 27.1.2021**Nr 3/21****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
7.12.2020, nr 268/2020.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av landskapslagen om barnomsorg och grundskola, antagen av lagtinget 7.12.2020.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Genom landskapslagen återinförs några bestämmelser som fallit bort vid en tidigare ändring av landskapslagen om barnomsorg och grundskola samtidigt som vissa andra mindre ändringar görs. Dessa ändringar och kompletteringar gäller den förberedande undervisningen, mångprofessionellt stöd, avstängning för viss tid, rätt att granska elevens saker, landskapsregeringens ledningsansvar samt personalen i daghemmen.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen för Åland tillkommer lagstiftningsbehörigheten gällande landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar landskapet. Lagstiftningsbehörigheten gällande kommunernas förvaltning, kommunernas tjänsteinnehavare, tjänstekollektivavtal för kommunernas anställda och disciplinär bestraffning av kommunernas tjänsteinnehavare tillkommer landskapet enligt 18 § 4 punkten i självstyrelselagen.

I självstyrelselagens 18 § 14 punkt har lagstiftningsbehörigheten gällande bl.a. undervisning hänförs till landskapets behörighet.

Jämlikt 18 § 13 punkten i självstyrelselagen hör socialvården till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt förarbetena till gällande självstyrelselag (RP 73/1990 rd s. 66) innefattar begreppet socialvård, förutom den egentliga socialvården, även bl.a. barnskydd och barndag-

vård, specialomsorger om utvecklingsstörda, missbrukarvård, nykterhetsarbete, moderskapsunderstöd, barnbidrag, stöd för vård av barn i hemmet, service och stöd på grund av handikapp samt handikappbidrag.

Barnomsorg har ansetts ingå i den kommunala socialvården.

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om stiftande, ändring och upphävande av grundlag utgör riksbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 1 punkt. I landskapslagens del III 72 § intas kompletterande bestämmelser om avstängning av elev för viss tid samt i 78 § om rätt att granska elevens saker. Det gäller åtgärder som kan inkräkta på skyddet för den personliga integriteten och skyddet för privatlivet, vilka är tryggade genom 2 kap. 7 § 1 mom. och 10 § 1 mom. i grundlagen. Eftersom bestämmelserna i sak motsvarar de bestämmelser som fanns i landskapslagen om barnomsorg och grundskola hänvisar Ålandsdelegationen härvid till delegationens utlåtanden nr 45/19 av 25.11.2019 samt 15/20 av 11.6.2020.

I landskapslagens del III 6 § intas ett delegeringsstadgande enligt vilket närmare bestämmelser om förberedande undervisning kan utfärdas i landskapsförordning. Med beaktande av den reglering som finns i landskapslagen samt i landskapslagen om barnomsorg och grundskola kan delegeringsstadgandet inte anses beröra grunderna för individens rättigheter och skyldigheter eller frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Förordningsfullmakten uppfyller därigenom de förutsättningar för delegeringar som anges i självstyrelselagens 21 § 1 mom., som motsvarar grundlagens 80 § 1 mom.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Pellonpää och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare